

Telegraful Român

FOAIE RELIGIOASĂ EDITATĂ DE ARHIEPISCOPIA ORTODOXĂ ROMÂNĂ DE ALBA-IULIA ȘI SIBIU

PREȚUL INSERȚIUNILOR:

Un cm² 60 bani pentru o dată; dacă se publică de mai multe ori se dă rabat corespunzător.

ARTICOLELE ȘI CORESPONDENȚA

se adresează REDACȚIEI Telegrafului Român, Sibiu, str. 1 Mai nr. 35. — Articolele nepublicate nu se înapoiază.

ABONAMENTUL:

Pe un an: 25 lei
Cont nr. 49.8.01

Congresul Frontului Unității Socialiste

În zilele de 23—25 mai a. c., s-a ținut primul Congres al Frontului Unității Socialiste, marele forum în care reprezentanții întregului nostru popor și-au exprimat unitatea de simțire, de voință și acțiune, în vederea înfloririi tot mai depline a patriei noastre scumpe, România socialistă.

Acest istoric Congres a cuprins în rîndurile sale pe toți cetățenii patriei noastre prin reprezentanții tuturor categoriilor sociale, ai tuturor organizațiilor obștești, ai diferitelor organizații cooperatiste, ai consiliilor naționalităților conlocuitoare, ai asociațiilor științifice și ai cultelor.

Constituit cu aproape șase ani în urmă, Frontul Unității Socialiste s-a afirmat cu putere ca un organism democratic de unire a tuturor forțelor progresiste ale Patriei noastre.

Este un fapt cunoscut că la momentele mai însemnate de luptă a poporului român împotriva dominației străine, pentru eliberarea națională și socială, unirea forțelor progresiste naționale și populare a reprezentat chezașa victoriilor dobândite. Așa sînt războaiele de apărare a gliei străbune și de neatîrnare duse de Mircea cel Bătrîn, Ștefan cel Mare, Mihai Viteazul, precum și luptele sociale, printre care răscoalele lui Gh. Doja, a lui Horia, Cloșca și Crișan, revoluția lui Tudor Vladimirescu, revoluția de la 1848, precum și unirea principatelor și formarea statului național român în 1859, etc.

De aici însemnătatea și semnificația Congresului F. U. S., unde alături de toate categoriile și forțele sociale au participat un număr de 77 reprezentanți ai tuturor cultelor religioase din țara noastră, prin care s-a arătat solidaritatea cultelor cu eforturile întregului popor pentru desăvîrșirea vieții celei noi din patria noastră.

Vorbind despre locul cultelor în societatea noastră socialistă, Dl. Nicolae Ceaușescu a subliniat respectarea credinței religioase și dreptul de a practica această credință de către credincioși. Libertatea religioasă e înscrisă în Constituție. „În conformitate cu aceste prevederi (ale Constituției) — a precizat Domnia Sa — în România își desfășoară activitatea 14 culte religioase al căror Statut este recunoscut de Stat. Desigur ele trebuie să se încadreze în normele fundamentale ale statului societății socialiste, să participe activ la înfăptuirea obiectivelor de dezvoltare economică și socială a țării. Dacă credința este o problemă de conștiință personală a fiecărui cetățean și statutul cultelor este recunoscut de stat, în conformitate cu Constituția țării, ... trebuie să spunem deschis că toți cetățenii, indiferent de concepția lor filozofică sau de credința religioasă, trebuie să respecte cu sfințenie legile țării.”

Din partea Bisericii Ortodoxe Române, au participat 25 de reprezentanți în frunte cu Întîistătătorul Bisericii Ortodoxe Române, P. F. Părinte Patriarh Justinian. Arhiepiscopia ortodoxă română de Alba Iulia și Sibiu a fost reprezentată de I. P. S. Arhiepiscop și Mitropolitul nostru Nicolae, P. C. Traian Belascu vicar arhiepiscopesc și P. C. Dr. Isidor Todoran, rectorul Institutului Teologic de grad Universitar din Sibiu.

La lucrările Congresului a luat cuvîntul și I. P. S. Dr. Iustin Moisescu, Mitropolitul Moldovei și Sucevei, care, în numele tuturor cultelor, a subliniat că Biserica noastră, împletindu-și misiunea de slujire a credincioșilor ei, cu sprijinirea năzuințelor de progres și eliberare națională și socială, „nu s-a lăsat niciodată ispitită de ideea de a domina poporul...”, ci a urmărit fără încetare întărirea dragostei de glia străbună și a împărțit cu poporul amărăciunea zilelor haine și bucuria zilelor frumoase.”

„În condițiile grele de viață ale trecutului nostru, Biserica ortodoxă s-a dovedit vatră de cultură, sprijinind dezvoltarea literaturii și a artelor. Știința de carte se învăța odinioară în pridvoarele bisericilor, cele dintîi tipărituri în limba română au fost cărți religioase; Mitropolitul Dosoftei de la Suceava în secolul al XVII-lea este socotit ctitorul poeziei noastre culte. Operele de arhitectură și sculptură sînt răspîndite în toate provinciile românești, iar frescele bisericilor din Bucovina sînt incluse în tezaurul de artă al întregii omeniri.”

După ce enumeră binefacerile de care se bucură cultele religioase în baza prevederilor Constituției țării, înaltul Ierarh arată că „din libertatea care ne este acordată și garantată... izvorăsc nu numai drepturile noastre în domeniul religios, dar și angajarea noastră deplină și conștientă de a contribui la edificarea vieții cele noi întemeiate pe dreptate și libertatea tuturor, pe egalitatea și înfrățirea oamenilor, excluzîndu-se orice fel de discriminare... Avînd acum prilejul să sporim strădaniile noastre în slujba patriei, cu bucurie ne angajăm să participăm statornic la activitatea Frontului Unității Socialiste, să contribuim cu însuflețire la unitatea și solidaritatea obștească, la creșterea și lărgirea capacității creatoare a poporului nostru, în scopul propășirii patriei și apărării păcii în lume.”

Momentul cel mai înalt și sărbătoros al Congresului a fost alegerea prin votul unanim al tuturor participanților, a Domnului Nicolae Ceaușescu în înalta funcție de Președinte al F.U.S.

Bucuria sărbătorească a întregului popor și simțămintele exprimate de participanți la acest mare moment istoric au fost împărțite și de Ierarhii, preoții și credincioșii Bisericii noastre.

Alături de alți ierarhi ai Bisericii noastre, I. P. S. Mitropolit Nicolae al Ardealului și P. S. Episcop-vicar Emilian Rășnăreanu au trimis pe adresa Domnului Președinte Nicolae Ceaușescu următoarea telegramă: „Ierarhii, preoții și credincioșii din Mitropolia Ardealului Vă roagă să primiți omagiul celor mai alese sentimente de deosebită prețuire și mărturia întregului lor devotament, a bucuriei depline și a profundeii satisfacții pentru alegerea Domniei Voastre ca Președinte al Frontului Unității Socialiste, simbol al unității de voință și acțiune a întregului popor.”

Votul unanim al tuturor participanților la istoricul congres, reprezentanți ai întregului nostru popor, a constituit o nouă dovadă a atașamentului deplin și a dragostei nețărmurite cu care Vă înconjoară toți fiii României socialiste pe Domnia Voastră, cel mai iubit și respectat fiul al patriei, personalitate marcantă de înalt prestigiu internațional, care, prin înțelepciunea, energia și clarviziunea cu care conduceți destinele poporului nostru, V-ați dovedit a fi cel mai strălucit exponent al energiilor creatoare ale națiunii noastre și V-ați închinat viața, gîndirea și puterea excepțională de muncă fericirii patriei, demnității, independenței, propășirii ei în lume, statornicirii între popoare a unui climat de rodnică colaborare, pace și progres.

Vă asigurăm, mult stimat Domnule Președinte al Republicii Socialiste România, că fiii Bisericii Ortodoxe transilvane, însufleții de un cald patriotism, se integrează cu întreaga ființă în ritmul și dinamismul creator și în unitatea nezdruccinată a întregului nostru popor, care, sub conducerea înțeleaptă a Domniei Voastre, își făurește în ritm accelerat o viață mereu înnoită și înălțată pe culmi tot mai luminoase, de prosperitate materială și spirituală și de înfrățire cu celelalte popoare de pretutindeni.”

(Continuare în pag. 4)

Priviri în trecut

Întreg procesul de desfășurare a istoriei poporului român se concentrează în jurul ideii de unitate cu toate coordonatele ei fundamentale: Unitatea de origine, unitatea de limbă și de cultură, unitatea de aspirații și unitatea de destin. Sub impulsul dinamic al acestei idei, năzuința spre unitate devine țel politic — țel al afirmării plene a națiunii române, al unirii tuturor fiilor ei într-un stat național, unitar și independent.

În perspectiva istorică a dezvoltării unitare a poporului român, pînă la realizarea acestui țel, Alba Iulia reprezintă un centru de seamă, fiind un martor care ne vorbește despre unele din momentele luptei poporului nostru pentru realizarea unității sale.

Oraș bimilenar, Apulum este mai întîi centru militar, administrativ și economic al Daciei romane. Mai tîrziu capitala a principatului Transilvaniei, Bălgradul devine locul în care Mihai Viteazul se intitulează domn al celor trei țări românești, realizînd pentru moment marele ideal al unității noastre de stat.

În cursul veacului al XVII-lea, Alba Iulia desfășoară rolul unui important centru cultural și bisericesc. Aici apare Noul Testament de la Bălgrad (1648), opera mitropolitului Simion Ștefan, în care se pune problema unității limbii și a poporului român; aici se tipărește Psaltirea de la Bălgrad (1651), importantă pentru limba literară și cultura românească; aici iese de sub tipar Kiriacodromion sau Evanghelie după Cazania lui Varlaam (Bălgrad 1699) „pentru luminarea neamului românesc.”

Totodată, Alba Iulia este locul marilor frămîntări sociale din anii 1784 și 1848, precum și al pecetlirii unității noastre statale din anul 1918 și al Reîntregirii bisericești din anul 1948.

Aici ființează — ca centru de unitate duhovnicească — vechea Mitropolie a Transilvaniei, pe seama căreia Mihai Viteazul construiește în anul 1597 o catedrală, care — împreună cu biserica veche — sînt distruse din temelie în anul 1714. Cu materiale provenite din demolarea acestora este construită — în anul 1714 — biserica Maieri I, care dăinuiește pînă astăzi.

Catedrala Reîntregirii este construită în anii 1921—1922. În pridvorul ei se găesc cele patru plăci comemorative cu medalioane lucrate în mozaic și avînd următoarele texte:

1. „Aici pe pămîntul trecătoarei gloriei a lui Mihai Viteazul, domn peste Ardeal, s-a îndeplinit după trei secole menirea de a fi împreună a poporului român.”

2. „Aici în Bălgradul Transilvaniei, cu trei veacuri în urmă, Mitropolitul Simion Ștefan a tipărit Noul Testament, tîlmăcit de ieromonahul Silvestru venit de dincolo de munți.”

3. „Aici pe pămîntul stropit cu sîngele martirilor suferinței românești rupti pe roată pentru dreptate, a răsărit după un secol și jumătate soarele unității naționale.”

4. „Aici după 250 de ani s-au regăsit în aceeași lege în Biserica străbună frații despărțiți prin silnicie și viclene promisiuni, 21 octombrie 1948.”

În această Catedrală a Reîntregirii sînt canonizați — la 21 octombrie 1955 — Sfinții transilvăneni, mitropoliții Ilie Iorest și Sava Brancovici din veacul al XVII-lea.

De asemenea, în această Catedrală a Reîntregirii sînt canonizați — tot la 21 octombrie 1955 — Sfinții transilvăneni, cuviosii mărturisitori Sofronie și Visarion și mucenicul Oprea din veacul al XVIII-lea.

Preoții sînt chemați să facă pe acești Sfinți cunoscuți tuturor păstorilor lor, pentru ca aceștia să-i cinstească cu toată cuviința.

(Continuare în pag. 4)

Gînduri la Duminica tuturor Sfinților

Prima Duminică după Pogorîrea Duhului Sfînt — Rusaliile, anul acesta 9 iunie, este închinată cinstirii tuturor Sfinților, fiind numită de către Biserica Ortodoxă „a tuturor Sfinților”. Faptul nu este întîmplător, ci el are rădăcini adînci în viața noastră bisericească.

De la început însă se cuvine să reținem că înțelesul cuvîntului de „Sfînt”, cînd ne referim la fapuri omenești, nu a fost același în decursul vremii. Subliniem acest lucru mai ales pentru faptul că sînt o seamă de creștini care își zic „sfinți”, „mîntuiți” etc., considerîndu-se încă din această viață ca „aleși ai lui Dumnezeu”, „fără păcat” ș. a. m. d. Astfel de păreri comportă, după cum știm, mari primejdii pentru viața unui credincios. Mai întîi pentru că, avînd idei mari despre noi, sîntem înclinați să ne închinăm eului nostru, nouă înșine, să ne autopreamărim, ceea ce înseamnă păcat luciferic, de neierrat. În al doilea rînd, noi știm că singur Dumnezeu este fără de păcat, iar noi oamenii toți greșim într-un fel sau altul. Sf. Apostol Ioan ne-o spune limpede: „De vom zice că nu avem păcat, pe noi înșine ne amăgim și adevărul nu este întru noi” (I Ioan 1, 8).

De aceea, Sfînt, în adevăratul și deplinul înțeles al cuvîntului, este Dumnezeu. Ne spune și cîntarea liturgică, înainte de priceasnă, cînd zicem: „Unul Sfînt, unul Domn Iisus Hristos...”

E drept că în primii ani ai Bisericii creștine cei ce primeau cuvîntul Evangheliei, propovădit de Sfinții Apostoli și de ucenicii acestora, se numeau între ei „sfinți”, „frați” sau „ucenici”. Așa de pildă Faptele Apostolilor ne spun că Sf. Apostol Petru „a venit și la sfinții care locuiau în Lida” (F. Ap. 9, 32), așadar la toți cei ce crezuseră în Mîntuitorul Iisus Hristos din localitatea respectivă. Sf. Apostol Pavel se adresează „tuturor sfinților întru Hristos Iisus, celor ce sînt în Filipi, împreună cu episcopii și diaconii” (Fil. 1, 1), făcînd, precum vedem, chiar distincție între credincioși, numiți sfinți, și ierarhia bisericească: Episcopi, preoți și diaconi.

Iarăși este adevărat că, luați în ansamblu, primii creștini duceau o viață cu totul superioară în comparație cu ceilalți oameni în mijlocul căroră trăiau, din care motiv „poporul îi lauda pe dînșii” (F. Ap. 5, 13). „Mulțimea celor ce au crezut avea un singur suflet și o singură inimă și nici unul nu zicea că din averile sale este ceva al său, ci toate le aveau de obște”, ne spune Cartea sfîntă (F. Ap. 4, 32). Pliniu cel Tânăr, guvernatorul Bitiniei, scriind împăratului Traian despre creștini la cîteva decenii după Învierea Domnului, arată că aceștia, în afară de faptul că se adună într-o anumită zi și cîntă imne lui Hristos, au obiceiul „să se lege prin jurămînt nu să facă vreo crimă, ci să nu înșele, să nu fure, să nu săvîrșească adulter, să-și țină cuvîntul dat și să nu tăgăduiască învățătura primită”.

Deși, după cum vedem, era o străduință generală spre viață creștină curată, trăită după voia lui Dumnezeu, lucru deplin adevărat după cum ne grăiesc documentele vremii, totuși chiar și în perioada de început a Bisericii creștine nu putem vorbi de o situație generală de sfințenie sau de sfinți în masă. Aceasta pentru motivul că Sfînt prin fire, așa după cum am văzut, este singur Dumnezeu, iar noi putem deveni sfinți prin participare, prin străduință îndelungată, de o viață întreagă, dobîndindu-ne o credință tare, dreaptă și luminată, dusă pînă la jertfă de sine, cum s-a întîmplat cu atîți mucenici ai Bisericii, precum și o viață morală cu totul superioară, pe măsura pildei Mîntuitorului nostru Iisus Hristos, astfel încît „viața lui să se arate în trupul nostru cel muritor” (II Cor. 4, 11). Exemplul ni-l dă chiar Sf. Apostol Pavel, despre care putem afirma că a trăit, ca nimeni altul dintre oameni, învățătura Mîntuitorului nostru Iisus Hristos, încît nu odată spunea că nu mai trăiește el, ci „Hristos trăiește în mine”. Cu toate acestea era de o modestie cu totul mișcătoare și nu s-a considerat niciodată pe sine sfînt, avînd mereu conștiința că drumul sfințeniei este lung. „Fraților — scrie el Filipenilor — eu încă nu mă socotesc să fi ajuns” (Fil. 3, 13).

Acum înțelegem mai bine că sub cuvîntul de „sfînt” în Noul Testament se înțelege o numire generală dată creștinilor, precum și învățătura noastră de credință care ne arată că sfințenia „constă într-o astfel de întărire a omului în bine, prin virtuți, încît să nu mai săvîrșească nici o faptă rea și nici măcar în gînd să nu mai fie tulburat, cu ușurință, de ispita de a face vreun

rău... Nepătimirea și dragostea fierbinte — față de Dumnezeu și de oameni — acestea sînt semnele stării de sfințenie”. Așa se face că Sfinții „au făcut pămîntul cer cu strălucirea faptelor bune” — cum arată o cîntare bisericească.

După cum știm, Biserica noastră a avut, are și va avea astfel de Sfinți, căci șirul lor nu s-a terminat. Calendarul nostru bisericesc este încărcat cu nume de Sfinți, care au lăsat în urma lor dire mai mici sau mai mari de lumină, din lumina cea neînserată a Mîntuitorului Iisus Hristos, din lumina pe care o lasă în urma sa oricine se străduiește să se autodepășească permanent în urcușul spre asemănarea cu Dumnezeu. Numărul lor adevărat însă numai Dumnezeu îl știe. Din acest motiv Biserica noastră a consacrat Duminica întîia după Rusaliile cinstirii tuturor Sfinților, știuți dar, mai ales, neștiuți nouă, ci numai lui Dumnezeu.

Cinstind pe Sfinți, noi de fapt cinstim pe Hristos-Domnul, care a lucrat în ei, i-a luminat și i-a întărit în realizarea stării de sfințenie la care au ajuns. „Cine cinstește pe Sfinți — ne învață Sf. Ambrozie — cinstește pe Hristos, iar cine disprețuiește pe Sfinți, disprețuiește pe Hristos.”

Este momentul să ne reamintim că Sfinți nenumărați au răsărit și în sînul Bisericii noastre Ortodoxe Române, din sînul poporului nostru, cu atît mai mult, cu cît putem mărturisi cu toată convingerea că omenia românească este soră bună cu sfințenia. „Dintr-un pămînt, în trupul căruia au fost răsădite atîtea sfinte comori de credință în Dumnezeu și neînfricată trăire a Evangheliei — spune pe drept cuvînt P. F. Părinte Patriarh Justinian — nu se putea să nu răsără în sinaxarul Ortodoxiei nume de cuvioși și mucenici, mărturisitori ai adevărului evanghelic, pietre din capul unghiului ale Bisericii române străbune.” Și într-a-

devăr se cunosc nume de martiri daco-romani din perioada de formare a poporului român și cunoaștem Sfinți români mai apropiați de veacul nostru, ca: Sf. Ioan Românul, Sf. Calinic, Sf. Iosif de la Partoș, Sfinții Ilie Iorest și Sava, Visarion, Sofronie, Nicolae Oprea ș. a. Dar, fiindcă vorbim de Duminica tuturor Sfinților, se cuvine să nu uităm că Biserica noastră Ortodoxă Română a odrăslit mult mai mulți Sfinți, care au rămas înscrisi doar în cartea de aur a Celui ce toate le știe și în amintirea locală a unor credincioși, împrejurările istorice vitrege prin care am trecut nepermițînd punerea problemei canonizării lor.

Dar tot aici trebuie să reamintim și o altă categorie de sfinți, care — pătrunși fiind de o puternică credință în Dumnezeu, de o profundă dragoste de Legea noastră străbună, de semeni și de pămîntul pe care au deschis ochii — s-au dăruit pînă la jertfă pentru mai binele poporului nostru, atît de greu încercat în decursul vremii. Ne gîndim nu numai la un Ștefan cel Mare și Sfînt, la un Brîncoveanu, ci și la un Nicolae Bălcescu, „mai sfînt decît toți sfinții”, cum l-a numit un scriitor de-al nostru, la un Avram Iancu, la un Horea, la un Badea Cârțan și la mulți alții.

Pe toți aceștia îi pomenim, pe toți aceștia îi cinstim la „Duminica tuturor Sfinților” și îi cinstim mai ales urmîndu-le pilda, credința lor neclintită, dragostea lor fierbinte de adevăr, de dreptate, de curăție sufletească, de obștea din care facem parte.

„De unde am ajuns să mergem înainte cu același pas” — ne îndeamnă Sf. Apostol Pavel (Fil. 3, 16), ceea ce înseamnă că dacă am făcut un pas, doi, cinci, zece, pe calea sfințeniei, care ne este deschisă tuturor, să perseverăm în a merge mereu înainte în tot ce este bun, frumos, luminos și ziditor, bineștiind că toți sîntem chemați să fim „lumină lumii” și „sarea pămîntului” (Matei 5, 13—14).

Gh. Papuc

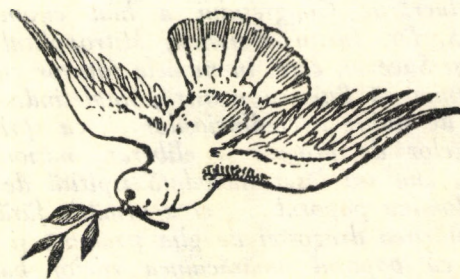
Despre Sf. Taină a Preoției

Din cele mai vechi timpuri, preoția a fost și este o instituție sacră, o lucrare dumnezeiască. Ea a ajutat pe oameni în năzuințele lor sufletești, în mîntuirea și desăvîrșirea lor religios-morală. La evrei îl întîlnim pe Melchisedec, regele Salmului, care aduce Domnului ca jertfă pîine și vin și îl binecuvintează pe Avraam (Ps. 109, 4). Întîlnim apoi la Moisi și Aaron o preoție a legii vechi, organizată prin preoți și leviți. Dar această „umbră” a celor viitoare a trecut (Col. 2, 17) și a venit Sf. Taină a Preoției, preoția legii noi, întemeiată de Mîntuitorul nostru Iisus Hristos. El încredințează Apostolilor și puterea de a conduce Biserica (Matei 16, 19; 18, 18), de a săvîrși Sf. Liturghie (Luca 22, 19; I Cor. 11, 25), de a ierta păcatele (Ioan 20, 23), de a învăța și boteza (Matei 28, 19—20; Marcu 16, 15; Luca 21, 37), de a vindeca bolnavi, de a curăți, învia și scoate duhurile necurate (Matei 10, 8), de a lumina și înfrăți pe oameni. Astfel Sf. Apostoli au deprins această putere (I Tim. 4, 13—14; II Tim. 1, 6) și au așezat trepte ierarhice: Episcopi (F. Ap. 20, 28; I Tim. 3, 1—7; II Tim. 1, 6; Tit 1, 5—9), preoți (F. Ap. 14, 23; 20, 17; I Tim. 4, 14; 5, 17; Tit 1, 5) și diaconi (F. Ap. 6, 6—7; I Tim. 3, 8—12), care în desfășurarea vieții creștine, a activității lor pastorale, au sfințit și îndrumat cu multă osîrdie sufletele încredințate spre mîntuire. E plin, e bogat, calendarul trăirii creștine, al istoriei bisericești, de asemenea Sf. Părinți, ierarhi străluciți și preoți venerabili, care și-au îndeplinit cu prisosință chemarea lor de slujitori devotați, apostolatul lor de mijlocitori între Dumnezeu și oameni, încît prin curăție, prin alergare neobosită, înțelepciune, lepădare de sine și jertfă, prin sîrguință și entuziasm lor înflăcărat, s-a răspîndit învățătura cea dreaptă, puterea credinței, s-au scris, tipărit și împrăștiat cărți folosite, s-au ridicat locașuri sfinte, biserici mîndre, catedrale impunătoare, s-a întins cultura creștină, au înflorit artele, s-au lămurit unele probleme sociale, s-a eliberat omul de sclavie, de prejudecăți și neștiință, a crescut demnitatea omului ca ființă rațională, s-a promovat dragostea și frățietatea, pacea și buna înțelegere între popoare. Evident că în zbuciumul vieții pămîntești, printre cei care și-au pus sufletul lor pentru Hristos, pentru obște, printre slujitorii cei buni și silitori, harnici și conștiințioși, vor fi fost și unii mai slabi, sau neputincioși, așa precum nici degetele de la o mîna nu-s egale. Sf. Ioan Gură de Aur ne povățuiește în această pri-

vință. Ascultați pe Apostolul Pavel, care grăiește: „Plecați-vă învățătorilor voștri și-i ascultați, că aceia priveghează pentru sufletele voastre, ca cei ce au să dea seama în ziua judecării pentru voi” (Evrei 13, 17). Și pentru aceasta mai mult să-i cinstiți pe dînșii. Pentru că tu te grijești numai de ale tale, că doar ți-ai îndreptat viața ta bine, iar de alții n-ai nici o grijă. Iar preotul, măcar de și-ar îndrepta viața sa, iar de tine de nu va avea grijă și de nu te va îndrepta bine, apoi cu cei răi împreună se va osîndi. De va avea lege și așezare nedreaptă, să nu-l ascuți pe el, iar de va învăța drept, apoi la viața lui să nu te uiti, ci cuvintele lui să-i ascuți. Și să nu-i zici: „Cum mie îmi spune, iar el singur nu o face aceea”, fiindcă acela îi este lui lucrul, ca adică să nu se lenevească, ci să grăiască către toți. Iar de nu va grăi el judecată va lua: Deci, de nu-l vei asculta pre el, te vei osîndi. Precum zice Domnul: „Cel ce va asculta pe voi pe mine mă ascultă și cel ce se leapădă de voi se leapădă de mine; iar cel ce se leapădă de mine se leapădă de Cel ce m-a trimis pe Mine” (Luca 10, 16). Nu fraților — continuă Sf. Ioan Gură de Aur — nu se cade oilor ca să hulească pe păstor. Pentru că acesta în toate zilele, pentru tine și pentru toți frații tăi aduce slujbe; dimineața și seara se roagă lui Dumnezeu în biserică. Deci acestea toate socotindu-le, în tot chipul bine să-l cinstim pe el ca pe un părinte. Pentru că preotul numai ce-și deschide gura sa, iar toate le face Dumnezeu.” Hristos este cel ce aduce jertfa mîntuirii, se aduce, o primește și se-mparte și pe toți ne sfințește. Așadar „nu judecați ca să nu fiți judecați” (Matei 7, 1).

Să urmăim deci îndemnul și sfaturile părinților noștri sufletești, episcopi, preoți și diaconi, bineștiind că ei veghează asupra sufletelor noastre, ca unii ce vor da seama de ele, înaintea Dreptului Judecător, cînd, desigur, ei înșiși vor da seama în primul rînd și în chip special de felul cum și-au trăit viața.

Arhim. Varabiil Jitaru

AVRAM IANCU

150 de ani de la nașterea sa

În anul 1824 a văzut lumina zilei în Vidra de Sus, localitate din inima Munților Apuseni, în Țara Moșilor, Avram Iancu, ca al doilea copil al lui Alisandru Iancu, jude și vornic, adică supraveghetor al pădurilor, și al soției sale Maria, născ. Gligor. În casa părinților săi — care există și azi — a aflat despre luptele de veacuri duse de strămoșii săi pentru dreptate și libertate, despre faptele eroice petrecute cu o jumătate de veac mai înainte pe acele locuri, legate de răscoala lui Horea, al cărui nepot se mândrea că este.

Ca „student“, Iancu s-a bucurat de o mare simpatie a colegilor săi, atât pentru eminentele sale rezultate la învățătură, cât și prin atașamentul viu și dragostea caldă față de popor. „Tată! Nu-i bună rânduiala de acum! Trebuie schimbată! Unii să moară de flămânzi, iar alții să crape de sătui“ — a zis Avram Iancu tatălui său într-o vacanță.

„Schimbați-o voi! Numai s-o puteți“ — îi răspunde tatăl.

Valul revoluției din 1848, care străbătu toată Europa, a cuprins și națiunile subjgate de imperiul habsburgic și a fost simțit cu intensitate de tinerii români, între care era și Avram Iancu, „... cea mai distinsă personalitate prin cultură și calități între toți cancelariștii români“, fiind, împreună cu Al. Papiu-Ilarian, „sufletul tinerețului român“, după mărturisirea unui contemporan.

Avram Iancu a fost un animator permanent între tinerii intelectuali români, pentru convocarea reprezentanților întregii obști românești în adunări de la Blaj 1 aprilie, 30 aprilie și apoi 3/15 mai, în vederea proclamării drepturilor națiunii române.

În cursul lunii aprilie și mai 1848, Iancu este într-o însuflețită activitate: Împarte manifeste și ia parte la adunări în Munții Apuseni, îndemnând pe țărani moși să se ridice la luptă pentru o viață mai dreaptă și mai bună. Prezența lui Avram Iancu în fruntea celor 2.000 de moși la Blaj în 30 aprilie și apoi în fruntea la mai multe mii pe câmpia Libertății din 3/15 mai de la Blaj, i-a creat o simpatie generală și a produs în sufletele tuturor participanților un entuziasm de nedescris. „De acum Iancu — scrie Gh. Barițiu — nu era numai al moșilor, era al întregului popor răsculat din Transilvania“.

Alături de ceilalți intelectuali români: Simion Bărnuțiu, Gh. Barițiu, A. I. Laurean ș. a. de fruntea bisericești ca Andrei Șaguna, Avram Iancu era revoluționarul însuflețitor de acțiune, care prin cuvinte scurte dar de un dinamism de nedescris a îndrumat și a organizat poporul de luptă: „Uitați-vă pe câmp, românilor, sintem mulți ca cucuruzul brazilor, sintem mulți și tari și Dumnezeu e cu noi“ — au fost cuvintele mobilizatoare și însuflețitoare ale lui Iancu pe câmpia Libertății la 3/15 mai 1848. Într-o atmosferă de mare entuziasm s-a votat atunci cunoscuta moțiune în 16 puncte în care se cerea recunoașterea independenței și a egalității politice a națiunii române alături de celelalte naționalități, desființarea iobăgiei, o singură „Biserică română“, unirea Transilvaniei cu „țara“, etc.

Împăratul Ferdinand I al Austriei și Dieta din Cluj n-au voit să țină seama de doleanțele românilor. Dimpotrivă, Dieta a votat „unirea“ Transilvaniei cu Ungaria, fără să amintească de nația română și de drepturile ei. Ba mai mult, autoritățile au început o aprigă acțiune de prigonire a participanților la adunarea de la Blaj (arestări, maltratări, închisori, execuții).

Avram Iancu a rostit în acest timp acele mișcătoare cuvinte împotriva asupritorilor: „Nu cu argumente filozofice și umanitare vei putea convinge pe acei tirani, ci cu lancea lui Horia“, lozincă care a devenit sufletul acestei mișcări revoluționare din Transilvania. Armata țărănească organizată de Iancu în cetatea Munților Apuseni, ajutată de prefeți și tribuni însuflețiți de cauza dreaptă a națiunii române, a reușit să respingă atacurile armatei organizate a guvernului reacționar maghiar.

Este semnificativ jurământul depus de ostașii lui Avram Iancu, privind obiectivele îndreptățite, nobile, umane ale românilor: „Eu... jur în numele Tatălui și al Fiului și al Sf. Duh, Dumnezeuului celui viu, cumcă, ca român voi susține totdeauna națiunea noastră română pe calea dreaptă și legitimă și o voi apăra cu toate puterile în contra

oricărui atac și asupriri, nu voi lucra niciodată în contra drepturilor și intereselor națiunii române, și voi ține și apăra legea și limba noastră română, precum și libertatea, egalitatea și fraternitatea, peste toate aceste pricini, voi respecta toate națiunile ardelenne, poftind egal respectarea de la dînsele, nu voi încerca să asupresc pe nimenea, dar nici nu voi suferi să se asuprească nimeni, voi conlucra după putință la desființarea iobăgiei, la emanciparea industriei și comerțului, la păzirea dreptății, la înaintarea binelui umanității, al națiunii române și al patriei noastre. Așa să-mi ajute Dumnezeu și să-mi dea mângâierea sufletului meu. Amin.“

Este cunoscut că o parte dintre colaboratorii lui Avram Iancu — tribuni, prefeți, subprefecți etc. — au fost preoți sau teologi.

Revoluția din 1848 în Transilvania s-a soldat cu sacrificiul unei mari mulțimi de vieți omenești. Bilanțul acestor jertfe ale poporului român din Transilvania este deosebit de dureros: patru prefeți și 10 tribuni omorâți, aproape 100 de centurioni căzuți în lupte, peste 100 de preoți și protopopi împușcați sau spânzurați, 300 de sate arse, vreo 40.000 de țărani împușcați sau căzuți în lupte.

Deși n-a dus la realizarea obiectivelor urmărite, trebuie amintit că revoluția din 1848 a înlăturat pentru totdeauna rușinoasa instituție feudală a iobăgiei, întărind totodată conștiința forței de nebiruit a poporului.

Jertfele maselor populare românești nu au fost luate în considerare de împăratul de la Viena, cu

toate promisiunile făcute, ceea ce a adus o mare suferință sufletească și trupească „craului munților“, lui Avram Iancu. A respins titluri și decorații, când a văzut că „unicul dor al vieții sale, națiunea fericită“ s-a spulberat: „N-are cămașă pe trupul lui, nici sălaș unde să doarmă, nici pîine ca să mănînce și nici un ban măcar“, scria lui Bărnuțiu la șase ani după revoluție, Papiu Ilarian. Avram Iancu era una cu națiunea sa și în măreția și în umilința ei. Tocmai pentru această identificare cu poporul, Avram Iancu a devenit eroul legendar, în al cărui sfârșit tragic „poporul român ardelen se obișnuise a vedea însăși icoana propriei sale lupte pecetluită cu atâtea jertfe de sînge și răsplătită cu atâtea speranțe înșelate“ (Ion Lupaș).

De aceea la încetarea sa din viață la 10 septembrie 1872, l-au plîns mulțimile, l-au prohodit 36 de preoți, l-a jelit întregul popor ca pe eroul său național, îngropîndu-l la Țebea, în fața bisericii, lângă gorunul lui Horia.

De atunci și pînă astăzi aureola ce i-a înfrumusețat ființa a crescut și s-a luminat tot mai mult, mai ales în ultimii ani, când a fost omagiat după toată măreția lui de întregul nostru popor, la împlinirea a 100 de ani de la moartea sa (septembrie 1972).

În zilele noastre s-au împlinit cuvintele profetice rostite de avocatul Gheorghe Secula, la înmormîntarea lui Avram Iancu: „Mai curînd sau mai tîrziu, dar cu siguranță va veni ora cînd marea de libertate socială va răzbi mîndră și triumfătoare.“ Astăzi, întregul nostru popor român se bucură de libertate, dreptate, angajat în dezvoltarea impetuoasă a României socialiste pe culmi tot mai înalte de cultură, de progres, de pace și colaborare cu toate popoarele lumii.

Pr. Filaret Costea

90 de ani de la apariția „Tribunei“ lui Slavici

La 31 de ani după apariția „Telegrafului Român“ la Sibiu, a văzut lumina tiparului alt organ de luptă pentru afirmarea drepturilor românilor din Transilvania, anume „Tribuna“, al cărui director fondator, la 1884, a fost cunoscutul scriitor Ion Slavici.

Presa vremii s-a ocupat de apariția „Tribunei“ de la Sibiu.

În zilele premergătoare apariției, „Telegraful Român“ a dat informații despre acest eveniment, ca de exemplu în numerele 39 din 3/15 aprilie, 40 din 5/17 aprilie, 41 din 7/19 aprilie, 41 din 7/19 aprilie. În nr. 44 din 17/29 aprilie (1884) „Telegraful Român“ a fost primul care a anunțat că „Noul ziar »Tribuna« a apărut... El va ieși în toate zilele de lucru. Salutăm cu căldură noul ziar cotidian și pe redactorul lui, domnul Ioan Slavici. Din apelul către public scris de directorul cunoscut deja publicului prin prima manifestare a sa în coloanele ziarului nostru (Slavici a fost colaborator și la „Telegraful Român“ n. n.) vedem că noul ziar »Tribuna« și-a luat de bază programa statornică la 1881 și va stăruia a îndupleca prin rezistență pasivă pe puterea publică la respectarea drepturilor noastre“.

La fel a scris „Gazeta Transilvaniei“ de la Brașov, „Observatorul“ lui Gh. Barițiu de la Sibiu, „Luminatorul“ de la Timișoara, „Biserica și școala“ de la Arad, „Familia“ de la Oradea, ziarele din București, Iași, Budapesta etc., înțelegem publicațiile românești, care au întîmpinat cu sentimente frățești noul cotidian din cetatea de pe malurile Cibinului.

Sediul îl avea în Str. Cîsnădiei (actuala Str. N. Bălcescu nr. 3), a cărui fațadă este marcată de o placă comemorativă.

Hotărît lucru, apariția „Tribunei“ lui Slavici (în redacția căreia a venit și poetul Gheorghe Coșbuc) a fost de o importanță covârșitoare pentru condițiile istorice de atunci.

„Tribuna“ lui Slavici a fost întotdeauna în vîltoarea afirmării idealurilor noastre sociale și naționale, care au dus la Unirea cea mare de la 1918.

Adepti ai tacticii de „rezistență pasivă“ nu ca scop ci ca mijloc — de solidaritate națională a românilor transilvăneni — tribuniștii au reușit chiar în primul număr al ziarului, un „program“ de orientare și atitudine de o strategie ideologic-politică radicală pentru dobîndirea unității și eli-

berării poporului român din Transilvania. S-a precizat chiar că românilor „nu le-a mai rămas decît presa“ („Tribuna“ nr. 1, 1884), pe baricadele căreia n-au precupețit nimic, întru atingerea țelurilor propuse.

În același program s-a subliniat că „Tribuna“ nu va fi „un organ de partid deosebit, menit a face politică personală“, ci va urmări să creeze „în cadrul partidului național un teren comun pe care se vor putea întîlni cu toții, o »Tribună« pentru toți“, „un organ al curentelor populare“, care „va lămuri și va motiva dorințele majorității concetățenilor noștri români“.

Tactica „rezistenței pasive“ a ziarului nu înseamnă însă abdicarea la lupta pentru drepturile națiunii, ci un mijloc subtil „de apărare a poziției românilor în viața publică“ și „să ție viu sentimentul lor de solidaritate“; era de fapt cel mai propice mijloc de a răspunde „dualismului“. Aceasta, deoarece „tribuniștii“ și-au dat seama că acceptînd participarea la farsa electorală pentru alegeri parlamentare și chiar la viața parlamentară ar face un simplu act de figuratie fără avantaje majore, așa cum s-a precizat în nr. 25 din 1884, p. 1, a ziarului:

„Renunțăm la micile foloase zilnice pe care le-am putea realiza luînd parte la viața publică, pentru ca să nu se arunce asupra noastră bănuială de a fi renunțat la apărarea marilor interese ale națiunii noastre.“

Așadar se poate face o distincție între „principiile generale“ pe care le vor susține tribuniștii în toate împrejurările și „principiile impuse de o situațiune trecătoare“ („Tribuna“ nr. 1, 1884, în așteptarea unei situații în care ne vom putea impune printr-o activitate susținută cu energie... Aceasta a și venit odată cu Memorandumul și procesul survenit în urma acestuia (1894) la care „Tribuna“ și-a adus cea mai mare contribuție prin publicarea actului și a dezbaterilor, ca și după aceasta, cu toate amenziile colosale și anii de închisoare primiți de tribuniști.

Tribuna lui Slavici, al cărui început îl cinstim după cuviință cu toții, are, în anii noștri, urmașe vrednice, care oglindesc fidel strădaniile creatoare de valori spirituale și materiale ale poporului nostru — astăzi una — sub bolta aceleiași țări libere și independente.

N. D. Găvozdea

Congresul Frontului Unității Socialiste

(Urmare din pag. 1)

Menționăm, totodată, că la inițiativa I. P. S. Mitropolit Nicolae a avut loc vineri, 31 mai a. c., ora 12, în aula Institutului Teologic Universitar din Sibiu o ședință solemnă, închinată acestui istoric Congres al Frontului Unității Socialiste.

Au participat: I. P. S. Mitropolit Nicolae al Ardealului, P. S. Episcop-vicar Emilian, P. C. vicar Traian Belasçu, P. C. rector Is. Todoran, P. C. Consilieri și alți salariați de la Centrul arhiepiscopesc, P. C. profesori și studenți teologi.

A fost, de asemenea, prezent P. C. Ion Ionescu, inspector general patriarhal, care se afla în delegație la Institutul Teologic Universitar din Sibiu.

În cadrul programului, corul studenților teologi a interpretat câteva compoziții patriotice.

Pe marginea evenimentului sărbătorit au luat cuvântul P. C. rector Is. Todoran, P. C. vicar Traian Belasçu și P. C. inspector patriarhal I. Ionescu.

A vorbit apoi P. S. Episcop-vicar Emilian Rășnăreanul care a arătat, între altele, că marele Congres al F.U.S., cu toate semnificațiile patriotice care se răsfrâng din el, a însemnat pentru fiecare dintre noi un deosebit moment de reexaminare a îndatoririlor noastre cetățenești pe linia integrării noastre prin toate gândurile și faptele de zi cu zi, în marile inițiative și realizări ale României socialiste. P. S. Sa mărturisește că a fost martorul bucuriei preoților din prot. Tg. Mureș și Reghin în cadrul conferințelor de orientare preoțească ținute în zilele de 23—24 mai a. c., în care preoții și-au manifestat atașamentul și adevăratul lor deplin la rezoluțiile adoptate de Congresul F.U.S.

În încheiere, a luat cuvântul I. P. S. Mitropolit Nicolae al Ardealului, care arată că, având ferire de a fi martor ocular al acestui istoric Congres, poate mărturisi că toate lucrările Congresului s-au caracterizat prin o atmosferă de sărbătoare, de înaltă solemnitate și aleasă bucurie. „Mi-a venit des în minte — a subliniat I. P. S. Sa — marea Adunare populară de pe Cîmpia Libertății de la Blaj 3/5 mai 1848. Dacă atunci s-a exprimat unitatea de simțire, de voință și de luptă pentru cucerirea drepturilor sociale și naționale ale poporului român, acum, la Congresul F.U.S., s-a exprimat însuflețirea și entuziasmul întregului popor de a fi strîns unit în jurul iubitorilor conducători, în frunte cu Domnul Președinte Nicolae Ceaușescu, și de a face totul pentru ca această unitate să se intensifice tot mai mult, pentru tot mai bogate roade în viața internă și externă a patriei noastre scumpe.

Această atmosferă de însuflețire de la Congres s-a răspândit în masele populare, în toate instituțiile și organizațiile obștești, ca și în școlile tuturor noi imbolduri și îndemnuri de muncă tot mai susținută, tot mai devotată propășirii materiale și spirituale a poporului nostru.

Prin participarea reprezentanților săi, în frunte cu Prea Fericitul Părinte Patriarh Justinian, Biserica Ortodoxă Română s-a bucurat de o aleasă cinstită, iar cuvântul înalt Prea Sfințitului Iustin Moisescu al Moldovei și Sucevei a fost primit cu multă satisfacție și prețuire.

I. P. S. Arhiepiscop și Mitropolit a încheiat cu cuvintele:

Aducem prețuire și totală adevărată pentru alegera Domnului Nicolae Ceaușescu, cel mai iubit și respectat fiu al poporului nostru, ca Președinte al Frontului Unității Socialiste.

Aducem prețuirea și atașamentul nostru la toate manifestările Frontului Unității Socialiste, prin care se cimentează unitatea de nezdruccinat a întregului nostru popor.

Aducem prețuirea și devotamentul nostru la întreaga activitate a Bisericii Ortodoxe Române, în frunte cu Prea Fericitul Părinte Patriarh Justinian, pentru conlucrarea pe care o dovedește neîncetat la edificarea vieții tot mai luminoase și mai prospere a patriei noastre.

Făcînd parte integrantă din Frontul Unității Socialiste, avînd în frunte pe cel mai iubit și mai vrednic fiu al Patriei noastre, Domnul Președinte Nicolae Ceaușescu, Biserica noastră, Ierarhii, preoții și credincioșii, își vor da și de acum înainte sprijinul lor neprecupețit la îndeplinirea tuturor idealurilor de unitate deplină, de propășire a poporului, de pace și înfrățire între oameni și popoare pe care și le propun să le realizeze.

T. R.

Un mare prieten al poporului român

Stephan Ludwig Roth

În 11 mai 1974 s-au împlinit 125 ani de la moartea unui mare prieten al poporului român, într-o vreme de grea împilare pentru acesta, Stephan Ludwig Roth. Istoricul Ioan Lupaș îl numește „un martir al Transilvaniei” și pe drept cuvînt, căci sfîrșitul i-a fost întocmai ca al unui martir, alături de alții, știuți și neștiuți, români și de alte naționalități, care și-au jertfit viața luptînd împotriva tiraniei și pentru mai binele mulțimilor.

Preot și fiu de preot, St. L. Roth s-a născut la Mediaș în 1796. Studiile elementare și secundare le-a făcut la Mediaș și Sibiu, iar la vîrsta de 21 ani a plecat spre Universitatea din Tübingen, unde a studiat Teologia și filozofia. Atras de faima marelui pedagog Pestalozzi, de la Tübingen a plecat la Yverdon (Elveția), unde Pestalozzi avea o școală a sa și unde Roth a predat limba latină. Deși i s-au oferit situații de seamă, între care chiar o catedră la Universitatea din Freiburg, St. L. Roth părăsește străinătatea și se întoarce la locurile natale, cu dorința de a continua îndeplinirea idealurilor umanitare ale școlii din Yverdon: „Luminarea poporului și secarea mizeriei în care trăia.”

Din cauza acestor idei înaintate, mai-marii vremii îl înlătură de la școala din Mediaș, unde se stabilise și unde ajunsese chiar director, și în 1834 devine preot la Moșna, nu departe de Mediaș. Ca pastor evanghelic, St. L. Roth se îngrijește cu dragoste și de tinerii români în însușirea unor activități practice. Aici rămîne pînă în 1849, cînd, în 11 mai, după o judecată formală, este împușcat la Cluj din ordinul comisarului Ladislau Csány, reprezentant al nobilimii maghiare din acea vreme.

Stephan Ludwig Roth a avut o activitate multilaterală, manifestîndu-se ca istoric (o istorie a Transilvaniei în 3 volume), ca economist, ca gânditor înaintat, progresist, fiind un neînfricat luptător împotriva iobăgiei, a cărei desființare o cerea. Astfel, în 1843 scria în acest sens: „Umanitatea și folosul țării, cerul și pămîntul cer dreptate, nu menținerea asupririi istovitoare.”

Deosebit de luminat și obiectiv s-a dovedit însă St. L. Roth în problema națională, care se pune în Transilvania acum aproape un veac și jumătate. Așa de pildă, în 1841 cînd dieta din Transilvania căuta să facă din limba maghiară limba oficială, St. L. Roth s-a ridicat cu hotărîre împotriva acestui proiect reacționar al deputaților, reprezentînd interesele egoiste ale nemeșimii.

Cu acest prilej Roth a publicat broșura: „Lupta pentru limbă în Transilvania”, în care a combătut poziția dietei, declarînd limba română ca limbă națională a Transilvaniei. „A declara o limbă — scria el — drept limbă națională nu este necesar. Noi avem deja o limbă națională. Nu este cea germană, dar nici cea maghiară, ci limba română. Noi, națiunile organizate pe stări, putem să ne comportăm cum vrem, dar acesta și nu altul este adevărul. De cîte ori se întîlnesc doi care vorbesc limbi diferite și nu se pot înțelege, ei se înțeleg pe românește. Românește știe oricine. Aceasta provine de acolo că pentru a învăța limba maghiară sau germană este necesară școala și învățămîntul, limba română însă se învață de la sine pe stradă, în relațiile zilnice.” Astfel de convingeri îl făceau pe pastorul din Moșna să ceară pentru români — populația băștinașă, cu mult majoritară în Transilvania, dar prigonită — „hrana dreptății și răcoritoarea băutură a unui tratament uman.”

În 1847, St. L. Roth a tradus în limba germană chiar o lucrare de istorie bisericească a românilor. Ba mai mult, în 1848 a participat la marea adunare a românilor de pe Cîmpia Libertății din Blaj. Comentînd faptul că steagul „principal” al Adunării de la Blaj era cel tricolor și știind că acesta era și cel al Țărilor Române, St. L. Roth arăta: „Cu toate că acest steag național n-a fost atît de înalt încît el să poată fi văzut de la Dunăre, totuși cred eu că, fiind o mărturie a unor mișcări sufletești solidare, filfira acestor culori de aici a făcut să bată inimile și la Iași și la București.”

Ceea ce pastorul Roth intuia atît de bine în 1848 a devenit realitate istorică în 1918, cînd, după atîtea veacuri de lupte și sacrificii, românii

de pe ambele versante s-au unit pentru totdeauna într-o singură „țară”.

Se cuvine însă să reținem și aceea că idealurile umanitare, pentru care oameni luminați și cu dragoste de adevăr și dreptate, ca St. L. Roth, au luptat și s-au jertfit, prind viață abia în anii noștri, cînd toți cetățenii țării, indiferent de naționalitate, sînt deplin egali între ei, muncind cu toții, cot la cot, pentru mai binele lor, pentru propășirea Patriei comune.

T. R.

Priviri în trecut

(Urmare din pag. 1)

Din cele arătate mai sus, putem desprinde în parte — direct sau indirect — cu cîte jertfe s-a realizat marele ideal al unității noastre politico-naționale. Preoții sînt dator să așeze în cercul de lumină al conștiinței credincioșilor toate vestigiile trecutului care vorbesc despre acest fapt. Căci faptul acesta trebuie să fie pentru noi un îndemn continuu de a adînci, amplifica și desăvîrși această unitate. Cu atît mai mult, cu cît astăzi țara noastră se înfașează ca o țară cu adevărat liberă, suverană și independentă, în plină înaintare pe calea făuririi și desăvîrșirii vieții sale celei noi, cunoscînd un puternic avînt pe toate planurile vieții materiale și spirituale.

În felul acesta, omagiem după cuviință tradițiile trecutului, le ducem mai departe, continuăm în noile condiții opera înaintașilor, desprindem învățăminte din lupta acestora pentru a consolida și dezvolta mărețele lor cuceriri dobîndite prin atîtea jertfe.

Nouă, fiilor Bisericii strămoșești — preoți și mireni — ne revine în special datoria de a consolida și adînci unitatea noastră bisericească. În condițiile de azi, acest lucru îl facem prin desăvîrșirea actului Reîntregirii bisericești din 1948, prin păstrarea purității și integrității învățaturii ortodoxe.

Prin împlinirea acestei îndatoriri, ne integrăm în unitatea poporului nostru, angajat în avîntul constructiv spre o viață tot mai luminoasă și mai fericită!

C. S.

Gînduri creștine

„Deșteaptă-te tu care dormi, scoală-te din amorțire și Hristos te va lumina.”

(Efeseni 5, 14)

Este cunoscut îndemnul Mîntuitorului către apostolii Petru, Iacov și Ioan în grădina Ghet-simani: „Rămîneți aici și priveghiați împreună cu Mine” (Matei 26, 38). Și cu toate acestea apostolii au adormit. Mîntuitorul iar i-a îndemnat: „Priveghiați și vă rugați, ca să nu intrați în ispită” (v. 41) și cu toate acestea apostolii nu au rămas treji. Faptul țîntește să arate slăbiciunea credinciosului care se lasă biruit de neputința fizică. De aceea încă psalmistul David zicea: „Miluiește-mă, Doamne, că neputincios sînt, vindecă-mă, Doamne, că s-au tulburat oasele mele și sufletul meu s-a tulburat; întoarce-te, Doamne, izbăvește sufletul meu, mîntuiește-mă pentru mila Ta” (Ps. 6, 2—4).

Expresie nevoii de miluire din partea Mîntuitorului și a căinței pentru lipsa de priveghere și slăbiciuni, o dă Sf. Andrei Criteanul din Canonul mare de căință. Să reținem: De unde voi începe a plînge faptele vieții mele păcătoase? În noaptea viața mea mi-am petrecut, că întuneric s-a făcut mie și negură adîncă noaptea păcatului; pierdut-am frumusețea cea întii zidită și podoaba mea; am greșit, Mîntuitorule. Dar știu că ești iubitor de oameni. Vremea este a căinței, vin către Tine, Hristoase; greșit-am, să nu intri la judecată pentru faptele mele; rătăcit-am, dar nu mă trece cu vederea.

Să spunem ca și Zaheu: „Dacă am năpăstuit pe cineva, întorc împătrit” (Luca 19, 8).

Prof. Milan Șesan